

компаративістики (порівняльного правознавства), що пояснюється міжнародною інтеграцією України з країнами світового співтовариства. Як результат, значно збільшується коло питань, досліджуваних при проведенні порівняльно-правових досліджень, виникають нові підгалузі, такі як порівняльне екологічне право [7, с. 18].

Реформування екологічного законодавства України має здійснюватися системно із застосуванням комплексу заходів з метою конвергенції правових систем. Керуючись досвідом ефективної законотворчості та правозастосування Європейського Союзу у сфері охорони навколишнього середовища, необхідно забезпечити своєчасну й випереджальну розробку пакетів інструктивно-методичних документів, економічну оцінку пропонованих законодавчих положень. З огляду на це, вважаємо за доцільне, вдосконалення екологічного законодавства розпочати з внесення змін до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», зосередивши увагу на конкретних міжнародно-правових зобов'язаннях, взятих на себе Україною у зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію України з ЄС [8, с. 82].

Таким чином, можна зробити висновок, що досвід у сфері реформування й систематизації екологічного законодавства свідчить про доцільність одночасного проведення кодифікації екологічного законодавства України та його наближення до європейських стандартів.

Бібліографічні посилання:

1. Лозо В. И. Правовые основы экологической стратегии Европейского Союза (Концепция, программное обеспечение, систематизация и комментарий действующего законодательства ЕС). Харьков: Право, 2008. 368 с.
2. Гетьман А. П., Костицький В. В. Екологічні права громадян як основа конституційного закріплення екологічної функції держави. Малий і середній бізнес (право, держава, економіка), 2011. №1/2. С.3–8.
3. Гетьман Є. А. Принцип верховенства права у нормотворчій діяльності органів виконавчої влади. Проблеми законності. Харків, 2016. Вип.134. С.61–69.
4. Шемшученко Ю. С. Теоретические проблемы гармонизации законодательства Украины с европейским правом. Проблемы гармонизации законодательства Украины и стран Европы. Киев: Юринком Интер, 2003. С. 35–40.
5. Андрійко О. Ф., Дубенко С. Д., Кубко Є. Б. та ін. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи. Київ: Оріяни, 1998. 364.
6. Butler, W.E. Law Reform in Soviet Environmental Law, 5 Pace Envtl. L. Rev. 425 (1998). URL: <http://digitalcommons.pace.edu/pelr/vol5/iss2/3> (Date of the application: 28.05.2017).
7. Сурілова О. О. Порівняльне екологічне право: навч. посіб. Одеса: Фенікс, 2010. 220 с.
8. Блавацька Д. А. Проблеми систематизації національного екологічного законодавства в контексті євроінтеграції. Право та інновації, 2016. №4 (16). С.78–85.

Байдуж Юлія Ігорівна,

студентка другого курсу магістратури юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Новосад Анастасія Сергіївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
юридичного факультету Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РІЗНИЦЯ МІЖ ЛІЦЕНЗІЄЮ ТА ЛІЦЕНЗІЙНИМ ДОГОВОРОМ

Особливою правовою формою використання творів науки, літератури, мистецтва та інших об'єктів промислової власності є цивільно-правові договори, у національному законодавстві вони також мають назву - договори на розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО, ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Особливими дану категорію договорів вважають сам тому, що їхнім об'єктом є нематеріальні блага. Вони стають об'єктом договору за однієї умови — якщо виражені в такій об'єктивній формі, яка дає можливість відтворювати і розмножувати їх. Загально відомо, що на даний час саме вищезазначені договори широко використовується в багатьох країнах світу в якості адміністративного заходу для регулювання підприємницької діяльності як юридичних так і фізичних осіб.

Наразі існує досить значна кількість вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень даної тематики. Так, проблемами правової природи та різновидів ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності в Україні займалися такі вчені як: О.В. Дзера, Є.Г. Недогібченко, В.С. Дмитришин, А.В. Кирилюк та інші.

Відповідно до статті 1108 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), за ліцензійним договором, одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін, з урахуванням вимог Цивільного кодексу України та інших законів. У випадках, передбачених ліцензійним договором, може бути укладений субліцензійний договір. Вважається, що за ліцензійним договором надається невиключна ліцензія, якщо інше не встановлено ліцензійним договором [1].

Як зазначає Кирилюк А.В. ліцензійний договір, як і будь-який цивільно-правовий договір, має відповідати вимогам закону і містити всі необхідні умови та реквізити, без яких договір недійсний. Ліцензійний договір має бути укладений у письмовій формі, якщо інше не передбачено погодженням сторін. Письмова форма не є обов'язковою для авторських ліцензійних договорів про опублікування твору в періодичних виданнях та енциклопедичних словниках. Ліцензійні договори про надання використання об'єктів права інтелектуальної власності можуть мати форму простої невиключної ліцензії або виключної ліцензії [2, с. 98].

Однак у даному випадку важливо визначити різницю між ліцензійним договором та ліцензією як такою.

Так, Недогібченко Є.Г. зазначає, що різниця між ліцензією та ліцензійним договором полягає в тому що ліцензія – це документ, який дозволяє ліцензіату використовувати об'єкт промислової власності в певній обмеженій сфері, та може існувати незалежно від наявності ліцензійного договору, а от предметом ліцензійного договору є ліцензія на право використання об'єкта інтелектуальної власності ліцензіату на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог ЦК України та інших законів [3, с. 2].

Отже, поняття ліцензійного договору є ширшою категорією за поняття ліцензії, адже саме ліцензія на право використання об'єкта інтелектуальної власності є складовою частиною ліцензійного договору.

Законодавець не передбачає у ЦК України визначення поняття ліцензія, а лише, визначає сторони та передбачає їх права і обов'язки.

Статтею 1107 ЦК України визначається загальний перелік договорів на підставі яких може бути здійснено розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, серед яких є: ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності; ліцензійний договір; договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності; інший договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності [1].

Бабійчук А. зазначає що різновидами ліцензій на використання об'єктів права інтелектуальної власності, є:

- виключна ліцензія (ліцензіар надає лише одному ліцензіату виняткове право на використання предмета ліцензії у обмеженій сфері, відмовляючись при цьому від права самостійно використовувати даний об'єкт та видавати аналогічні ліцензії третім особам. Однак, за цими межами ліцензіар вправі самостійно використовувати об'єкт та видавати ліцензії, що не суперечать умовам уже виданої ліцензії. Отже, у разі отримання особою виключної ліцензії, наприклад, на виробництво товару певного промислового зразка, у неї повністю будуть відсутні конкуренти в даному сегменті ринку.);

- одинична ліцензія (видається лише одному ліцензіату на використання об'єкта у обмеженій сфері, при цьому за ліцензіаром залишається право використання цього об'єкта у зазначеній сфері).

В даному випадку можливе існування на ринку двох конкурентів: праволодильця та ліцензіата);

- невиключна ліцензія (кількість ліцензіатів не обмежується, окрім того за ліцензіаром залишається право використання об'єкта у визначеній сфері. В разі отримання такого дозволу на ринку існує одночасна конкуренція ліцензіара та необмеженої кількості ліцензіатів з аналогічними правами.) [4, с.1].

Однак, перелік вищезазначених видів договорів не є виключним, адже у п.3 ст.1108 ЦК України вказуються перелічені види та вказівка: «а також іншого виду, що не суперечить закону» [1].

Важливо відзначити, що О.В. Дзера зазначає, що ліцензія (письмовий документ-дозвіл без укладення письмового договору), як правило, видається на право використання таких творів, як комп'ютерні програми чи електронні бази даних, а з метою надання прав на використання літературних письмових творів укладається ліцензійний договір. Останній може передбачати право ліцензіата видавати (укладати) субліцензійний договір, за яким субліцензіат надає іншій особі (субліцензіату) субліцензію на використання об'єкта права інтелектуальної власності. У цьому разі відповідальність перед ліцензіаром за дії субліцензіата несе ліцензіат, якщо інше не встановлено ліцензійним договором [5, с.3].

Отже, підсумовуючи вищезазначене, договори у сфері інтелектуальної власності мають відповідати загальним цивільно-правовим вимогам, установленим для договорів. Саме наявність ліцензійного договору у підприємницькій або іншій діяльності має важливе значення для правового регулювання цивільно-правових відносин між їхніми суб'єктами. В тому числі, ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності має велике значення як джерела нарощування експортного потенціалу України та виходу на світовий ринок, а отже, дана тема є актуальною не тільки для вітчизняного законодавства та його суб'єктів, але й для здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. ст.356.
2. Кирилюк А.В. Особливості ліцензійного договору на використання об'єктів інтелектуальної власності / URL: <http://www.apdp.in.ua/v43/17.pdf>.
3. Недогібченко Є.Г. Ліцензія на використання об'єктів інтелектуальної власності / URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2793/tezypoltavanedogibchenko29022016.pdf>.
4. Бабійчук А. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності / URL: http://dominanta.od.ua/news/licenzija_na_vikoristannja_ob%99%99ekta_prava_intelektualnoi_vlasnosti
5. Дзера О.В. Цивільне право України. Особлива частина / URL: <http://westudents.com.ua/glavy/73375-ltsenzya-na-vikoristannya-obkta-prava-ntelektualno-vlasnost.html>

Білоус Юлія Олександрівна,

студентка четвертого курсу
юридичного факультету Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Новосад Анастасія Сергіївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
юридичного факультету Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ

З прийняттям Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» [1], з'явився новий для цивільного